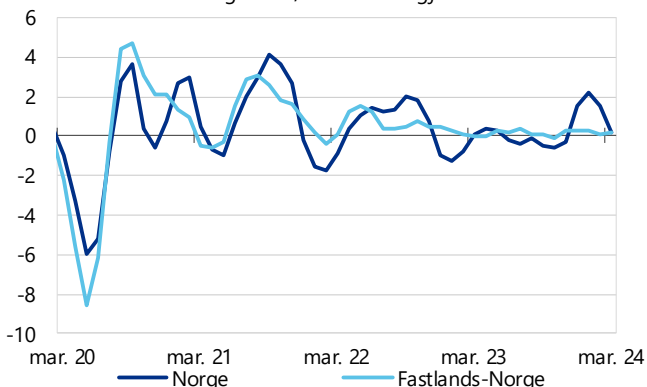

Torsdag kommer **nasjonalregnskapet for andre kvartal**. Aktivitetsveksten i fastlandsøkonomien har vært beskjeden de siste to årene jf. figuren under. Fra fjerde kvartal i fjor til første kvartal i år vokste Fastlands-BNP med 0,2 prosent. Aktivitetsoppgangen var ledet an av offentlig forvaltning og industri. Norges Bank anslo i forrige Pengepolitisk rapport vekst i andre kvartal på 0,2 prosent. På grunn av en større revisjonsprosess hos SSB publiseres for tiden ikke de månedlige nasjonalregnskapstallene. Derfor blir torsdagens tallslipp første gang vi får innblikk i "fasiten" for hvordan norsk aktivitetsutvikling har vært siden mars. Finans Norges forventningsbarometer viste mer optimisme knyttet til vurderingen av egen økonomi blant husholdningene i andre kvartal sammenlignet med første kvartal. Samtidig økte varekonsumet i underkant av 3 prosent sesongjustert, som støtter oppunder aktivitetsveksten. Tjenestenæringene hadde sesongjustert oppgang i omsetningen på i overkant av 1 prosent fra første kvartal til andre kvartal. På den andre siden falt industriproduksjonen og bygg-og anleggsproduksjonen henholdsvis 0,9 prosent og 0,7 prosent sesongjustert. Sysselsettingen, målt som trend i Arbeidskraftundersøkelsen falt 0,3 prosentpoeng i samme periode. Den registerbaserte sysselsettingen viser det samme bildet. Det er særlig bygg og anlegg som har drevet nedgangen. Næringslivets Økonomibarometer for andre kvartal viste noe forbedring i vurderingen av markedssituasjonen for NHOs medlemsbedrifter sammenlignet med første kvartal. Det er likevel en liten overvekt av bedrifter som vurderte markedssituasjonen som dårlig. Totalt sett er vekstbildet for norsk økonomi trolig lite endret fra første kvartal til andre kvartal.

BNP

Prosentvis volumendring 3mnd/3mnd. Sesongjustert

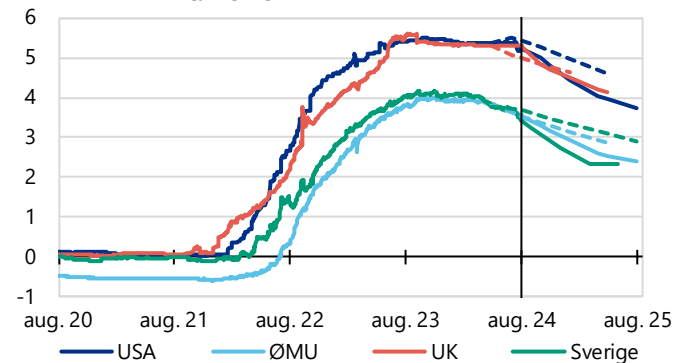
På tirsdag er det **rentemøte i Sveriges Riksbank**. Prisveksten i Sverige har fortsatt å avta den siste tiden. Konsumprisene med faste rentekostnader (KPIF), som er Riksbankens foretrukne mål på prisvekst, var i juli 1,7 prosent år/år. Konsensus i forkant var 1,6 prosent. Tilsvarende tall i desember 2022 var 10,2 prosent. På rentemøtet i juni uttalte sentralbanken at "styringsrenten kan senkes to eller tre ganger i andre halvår", samtidig som inflasjonsprognosen for inneværende år ble senket

fra 2,3 til 2,0 prosent. I kjølvannet av de svake amerikanske jobbtallene i juli falt forventningene til internasjonale renter, også svenske, jf. figuren under. Usikkerhet rundt svakere vekst i USA kan smitte over til andre økonomier, herunder den svenske. Markedet priser nå inn fire rentekutt à 0,25 prosentpoeng fra Riksbanken i høst. Selv om sannsynligheten for flere rentekutt har økt, tror vi det store omslaget i internasjonale renter er en overreaksjon. Riktignok har svensk økonomi utviklet seg svakt de siste årene og ledigheten har økt. I sum peker dette i retning av noe økt sannsynligheten for at styringsrenten kuttes denne uken. Vi holder en knapp på at Riksbanken senker styringsrenten med 0,25 prosentpoeng i morgen.

3-mnd pengemarkedsrenter

Prosent. Basert på 3-mnd FRA-kontrakter

Heltrukket: Siste tilgjengelige*. Stiplet: 3 mnd siden

Torsdag kommer også Norges Banks forventningsundersøkelse for tredje kvartal, der ulike samfunnsaktører bl.a. gir sine forventninger til lønns- og prisvekst og lønnsomhet fremover. I andre kvartal ventet 24,4 prosent av næringslivslederne at egen bedrifts utsalgspriser vil øke mer de neste 12 månedene enn de har gjort de siste 12 månedene. I NHOs medlemsundersøkelse i august svarte 27 prosent at de for tiden øker prisene mer enn den generelle prisveksten, en like stor andel som ett år tidligere. Blant bedriftene som svarer at egne priser øker mer enn inflasjonen er det flere som peker på økte lønnskostnader som prisdriver enn det var for ett år siden, mens andelen som fremhever økte priser på inn-satsvarer er om lag uendret.

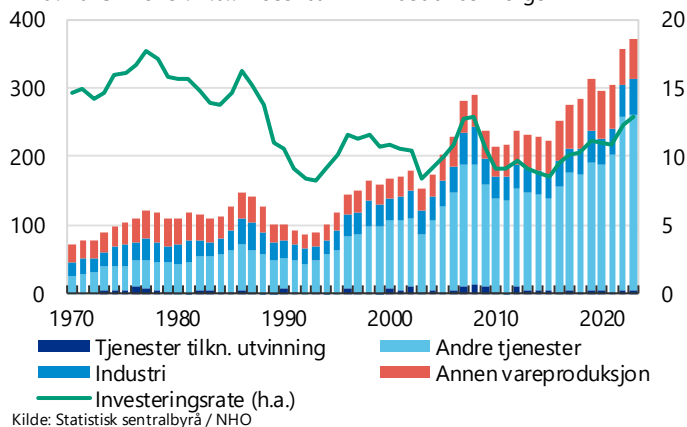
Eirik Ese

Kalender	Sist	Nå	
Tir 0930	SWE: Rentebeslutning	3,75%	3,50%
Ons 0800	NOR: Arb.kraftkostnadsind. 24Q2		
Tor 0800	NOR: BNP 24Q2 Q/Q	0,2%	0,2%
Tor 1000	NOR: Forventningsundersøk. 24Q3		
Tor 1000	ØMU: Composite Flash PMI, aug	50,2	
Fre 0800	NOR: Prisind. nye boliger, 24Q2 (å/å)	2,1%	
Fre 0800	NOR: Kredittindikator, jul (å/å)	3,6%	
Fre 0800	SWE: Arbeidsledighet, jul	8,2%	

Næringsinvesteringene har økt kraftig de siste årene, og utgjorde i fjor 13 prosent av BNP Fastlands-Norge. Vi må tilbake til 2008 for å finne forrige gang investeringsnivået var på et like høyt nivå, jf. figuren nedenfor.

Norge: Næringsinvesteringer

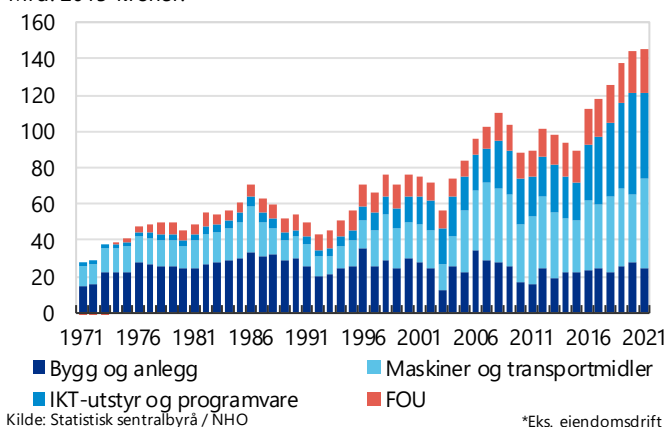
Mrd. 2015-kroner. H.a.: Prosent av BNP Fastlands-Norge

Særlig har tjenestenæringene bidratt til investeringsoppgangen. Dels skyldes det at tjenestenæringenes andel av økonomien er stor og har økt over tid, dels at investeringene har vokst mer i tjenestenæringene enn i øvrige næringer. De siste fem årene med sammenlignbar statistikk (2018-2022) har investeringene i tjenestenæringene utenom eiendomsdrift i gjennomsnitt vokst 8½ prosent hvert år, målt i volum. For industri og annen vareproduksjon var utviklingen hhv. 6 og -2 prosent. Til sammenligning vokste investeringene i svenske tjenestenæringer under 3 prosent årlig i samme periode, i Tyskland 3½ prosent.

Bruttoinvestering i tjenestenæringer*

Mrd. 2015-kroner.

IKT-utstyr og programvare er investeringsartene som særlig har drevet veksten i tjenestenæringene. I 2021, som er siste år med tall på investeringer fordelt på art og næring, var en drøy tredjedel av investeringene i tjenestenæringene utenom eiendomsdrift i IKT-utstyr og programvare. Det er tre ganger så mye som i øvrige næringer og i det offentlige. I tillegg har investeringer i forskning og utvikling (FoU) også økt mye. I denne kategorien ligger trolig noe egenutviklet programvare, slik at veksten i IKT-relaterte investeringer i realiteten kan

være enda høyere. Den viktigste årsaken til veksten er digitaliseringen av samfunnet, samt at digital teknologi over tid blir både billigere og mer effektiv, som gjør det stadig mer lønnsomt å anskaffe den. Tjenestenæringene er arbeidsintensive, og høye lønninger gjør at lønnskostnadene relativt sett er høyere i Norge enn i utlandet. Dyr arbeidskraft gjør det mer lønnsomt å investere i kapital som enten erstatter arbeidskraft eller gjør den mer produktiv.

Informasjons- og kommunikasjonsnæringen er den næringen der IKT-investeringene over tid har vært høyest. De ti-femten siste årene har varehandel og finans økt sine IKT-investeringer mye, og investerer nå om lag like stor andel i IKT som i informasjon og kommunikasjon. Varehandel og finans er også næringene som har oppnådd størst produktivitetsvekst de ti siste årene, med årlig gjennomsnittlig vekst i arbeidsproduktiviteten på hhv. 3,7 og 3,3 prosent. For varehandel er nok en driver omstilling fra butikksalg mot salg via internett, som økte kraftig under pandemien. I 2010 oppga 27 prosent av respondentene innenfor detaljhandel i SSBs undersøkelse om bruk av IKT i næringslivet at de har mottatt bestillinger via nettsider. I 2022 var andelen økt til 39 prosent. Investeringer i bl.a. selvbetjente kasseløsninger kan også ha bidratt. I finansbransjen er investeringene knyttet til økt automatisering og digitalisering av banktjenester som bl.a. legger til rette for økt selvbetjening hos kundene, som har bidratt til å redusere behovet for arbeidskraft i bransjen.

Investeringene i tjenestenæringene, og særlig investeringene i IKT, vil trolig øke også fremover. Økt bruk av kunstig intelligens (KI) kan bidra til å løfte IKT-investeringene ytterligere. Samtidig kan investeringer i KI bidra til å redusere behovet for investeringer i annen kapital gjennom smartere bruk av eksisterende kapital og/eller arbeidskraft. De allerede gjennomførte IKT-investeringene kan bidra til at norsk næringsliv har et fortrinn når det gjelder bruk av KI, både fordi de formodentlig vil ha bedre datagrunnlag for bruk av modellene enn mindre digitaliserte økonomier, og at det trolig blir mulig å koble modellene mot mange eksisterende systemer. Det kan bidra til å løfte eller opprettholde produktiviteten fremover for næringene som lykkes med å utnytte teknologiens muligheter.

Hallvard Mørck

Område samfunnsøkonomi

E-post	Ansvar	Mobil
oystein.dorum@nho.no	Sjeføkonom	907 88 762
eirik.ese@nho.no	Norsk økonomi	416 77 620
nina.lillelien@nho.no	Energi/klima	930 23 098
torill.lodemel@nho.no	Arbeidsmarked, lønn	924 25 850
hallvard.morck@nho.no	Norsk økonomi	970 75 067
espen.skretting@nho.no	Norsk økonomi	957 81 985
victoria.sparman@nho.no	Norsk økonomi, arb.marked	924 92 461
bard.ola.tjonneland@nho.no	Internasjonal økonomi	930 22 705

[Tidligere utgaver av NHOs Ukeblikk finnes her](#)